

Huvudman

Vännäs kommun
vannas.kommun@vannas.se

Beslut

Datum 2025-02-17

Dnr 2025:1008

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hammarskolan i Vännäs kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vännäs kommun att senast den **14 april 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Vännäs kommun ska vidta följande åtgärder:

- Se till att upprätta en skriftlig rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning och att rutinen beslutas av rektorn. Rutinen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 4 e § skollagen).

Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del som avser användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post: Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet: SI 2025:1008, i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärarens instruktioner.

Tillsynen har genomförts genom besök i skolenheten den 27 januari 2025. Som en del av tillsynen har lektionsobservationer, samtal med lärare och en intervju med rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats, bl.a. skolans ordningsregler, åtgärdstrappa samt skolans riktlinjer för lektionsstruktur. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med tillsynen efterfrågat skolenhetens ordningsregler och rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner. Skolinspektionen har tagit del av skolans ordningsregler, riktlinjer för lektionsstruktur samt skolans åtgärdstrappa. I ordningsreglerna anges att eleverna ska lämna ifrån sig mobilen på anvisad plats i klassrummet när lektionen börjar, alternativt lämna dem i deras elevskåp. Vidare anges att datorer endast får användas enligt lärarens anvisningar.

Rektorn uppger i intervju att hantering av omhändertagande av mobiltelefoner finns beskrivet i skolans ordningsregler och åtgärdstrappa. Rektorn uppger att information om när, hur och var mobiltelefonerna ska samlas in ges till eleverna av lärare i början av varje termin och att lärare

även kan påminna eleverna löpande om vad som gäller. Rektorn uppger vidare att mobiltelefonerna ska samlas in i början av lektionen av läraren eller lämnas i elevernas skåp, samt återlämnas av lärare i slutet av lektionen. Av samtal med lärare i anslutning till genomförda lektionsobservationer framgår att den muntliga rutin för omhändertagande av mobiltelefoner som rektorn redogör för följs.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Det framgår vidare av förarbetena till skollagen att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det i skolans ordningsregler anges att eleverna ska lämna ifrån sig mobiltelefonen vid lektionsstart, alternativt lämna den i deras elevskåp och att överträdelser av detta kan leda till att mobiltelefonen omhändertas och återfås vid skoldagens slut. Utredningen visar även att det i skolans åtgärdsstrappa anges att mobiltelefonen kan omhändertas enligt 5 kap. 22 § skollagen. Dock framgår inte hur själva omhändertagandet av mobiltelefoner ska gå till, hur de ska samlas in och förvaras på ett betryggande sätt, eller hur de ska återlämnas till rätt person, varför Skolinspektionen gör bedömningen att den nuvarande rutinen inte lever upp till skollagens krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Den aktuella kommunen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Det finns därför skäl att meddela ett föreläggande i syfte att tillse att kommunen fullgör sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärarens instruktioner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört lektionsobservationer på fyra lektioner i årskurs 7-9. Av lektionsobservationerna framgår att elever endast använder mobiltelefoner eller annan elektronisk utrustning enligt lärarens instruktioner och till den planerade undervisningen. Av intervjuer med lärarna i anslutning till lektionsobservationerna framgår att eleverna inte får använda sina datorer till annat än vad läraren instruerat om, att mobiltelefoner lämnas in i början av lektionen alternativt lämnas i elevernas skåp samt att detta generellt efterföljs av eleverna.

Rektorn uppger i intervju att olovlig användning av mobiltelefoner inte är ett stort problem samt att elever och lärare känner till och förhåller sig till de regler och rutiner som finns gällande användning av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning i undervisningen. Både rektor och lärare uppger dock att det finns enstaka elever som av särskilda skäl, exempelvis kopplat till elevens hälsa, får använda sin mobiltelefon eller annan elektronisk utrustning utanför vad som anges i skolans regler och rutiner.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Fredrik Asplén

Utredaren Jasmine Johansson har varit föredragare i ärendet